

The Talmudic understanding of today's dreams: A Mixed Message

1. Signs associated with pesukim or wordplay: Talmud, Berachot 56b-57a

אמר רבי חנינא הרואה באר בחלום רואה שלום שנאמר ויחפרו עבדי יצחק בנהל וימצאו שם באר מים חיים רבי נתן אומר מצא תורה שנאמר כי מצאי מצא חיים וכתוב הכא באר מים חיים רבא אמר חיים ממש
אמר רבי חנן שלש שלומות הן נהר צפור וקדרה נהר דכתיב הנני נטה אליה כנהר שלום צפור דכתיב כצפרים עפות כן יגן ד' צבקות וגו' קדרה דכתיב ד' תשפות שלום לנו אמר רבי חנינא ובקדרה שאין בה בשר שנינו ופרשו כאשר בסיר וכבשר בתוך קלחת
הרואה חמור בחלום יצפה לישועה שנאמר הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני ורכב על חמור
הרואה חתול בחלום באתרא דקרו ליה שונרא נעשית לו שירה נאה שינרא נעשה לו שינוי רע
הרואה ענבים בחלום לבנות בין בזמנן בין שלא בזמנן יפות שחורות בזמנן יפות שלא בזמנן רעות
הרואה סוס לבן בחלום בין בנחת בין ברדוף יפה לו אדום בנחת יפה ברדוף קשה
הרואה ישמעאל בחלום תפלתו נשמעת ודוקא ישמעאל בן אברהם אבל טייעא בעלמא לא
הרואה גמל בחלום מיתה נקנסה לו מן השמים והצילוהו ממנה אמר ר' חמא ברבי חנינא... אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה
רב נחמן בר יצחק אמר מהכא +שמואל ב' י"ב+ גם ד' העביר חטאתך לא תמות
הרואה פינחס בחלום פלאות נעשו לו פילים פלאי פלאות נעשו לו והתניא כל מיני חיות יפין לחלום חוץ מן הפיל ומן הקוף לא קשיא הא דמסרג הא דלא מסרג
הרואה הונא בחלום נס נעשה לו חנינא חנינא יוחנן נסי נסים נעשו לו הרואה הספד בחלום מן השמים חסו עליו ופדאוהו והני מילי בכתבא

Well = Peace: "And Yitzchak's servants dug in the valley, and there they found a well of running water."

Well = Torah: "Those who *find* me [Torah] find life," and here it says, "they *found* a well of running water."

Well = Actual life.

River, bird and kettle = Peace. "I spread peace upon it, like a river." "Gd will protect you like flying birds..." "Gd, arrange peace for us." [The verb used for 'arrange' is the same as for arranging a pot over a flame.]

R' Chanina said: This is specifically regarding a pot without meat in it, for it is also written, "You have sliced them like that which is in the pot, and like meat in a cauldron."

Donkey = Salvation. "Behold, your king comes, righteous and redeemed, a pauper, riding on a donkey."

Cat, where they say "Shunra" = A pretty song is coming. Where they say "Shinra" – Bad changes are coming.

White grapes = Good. Black grapes in season are good, out of season are bad.

A white horse = Good, whether at rest or running. A red horse at rest is good, running is bad.

Yishmael ben Avraham = His prayer will be heard.

Camel = Death was decreed upon him, and he was saved; **גם ד' העביר חטאתך** or **ואנכי אעלך גם עלה**.

Pinchas = Miracles.

Elephant [פיל] = Amazing things [פלא]; Elephants = Most amazing things [פלאות]; only if it is saddled.

The word "Huna" = A miracle [נע]. "Chanina", "Chanania" or "Yochanan" = Most miraculous miracles.

The word "Hesped" – Gd has had mercy on him, and redeemed him from trouble.

2. Minimally prophetic: Talmud, Berachot 57b

חלום אחד מששים לנבואה

A dream is 1/60 of prophecy.

3. Psychological: Talmud, Berachot 55b-56a

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן אין מראין לו לאדם אלא מהרהורי לבו שנאמר אנת מלכא רעיונך על משכבך סלקו ואיבעית אימא מהכא ורעיוני לבבך תנדע אמר רבא תדע דלא מחוו ליה לאינש לא דקלא דדהבא ולא פילא דעייל בקופא דמחטא
אמר ליה קיסר לרבי יהושע ברבי חנינא אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי חזינא בחלמאי אמר ליה חזית דמשחרי לך פרסאי וגרבי בך ורעיי בך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא חזא
אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי חזינא בחלמאי אמר ליה חזית דאתו רומאי ושבו לך וטחני בך קשייתא ברחייתא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא חזא

R' Shemuel bar Nachmeni cited R' Yonatan: A person is only shown that which he thinks about, as it is written, "You, the king, your thoughts came to you upon your bed," or, "You will know the thoughts of your heart." Rava said: You know this, for a person isn't shown a golden palm tree, or an elephant passing through the eye of a needle.

A Roman leader said to R' Yehoshua ben Chanania: You say that you are very wise; tell me what I will see in my dreams! He replied: You will see the Persians making you into a slave, jeering at you, and chasing crawling creatures on to you with your golden sceptre! He imagined this all day, and that night he saw it.

Shabur Malka said to Shemuel: You say that you are very wise – Tell me what I will see in my dreams! He replied: You will see that the Romans will come and take you captive, and force you to grind up date seeds with a golden millstone! He imagined this all day, and that night he saw it.

4. The power of dream interpretation: Descriptive or Prescriptive?: Talmud, Berachot 55b-56b

[אמר] רבי בנאה עשרים וארבעה פותרי חלומות היו בירושלים ופעם אחת חלמתי חלום והלכתי אצל כולם ומה שפטר לי זה לא פתר לי זה וכולם נתקיימו בי לקיים מה שנאמר כל החלומות הולכים אחר הפה...

בר הדיא מפשר חלמי הוה, מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא. אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה זוזא ורבא לא יהיב ליה. אמרי ליה "אקרינן בחלמין שורך טבוה לעיניך וגו'" לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלבך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מהדוא דלבך. אמרי ליה "אקרינן בנים ובנות תוליד וגו'" לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי אמר ליה בנך ובנתך נפיש ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזלן בשביה... אמרי ליה "חזון חסא על פום דני" לאביי אמר ליה עיף עסקך כחסא לרבא אמר ליה מריר עסקך כי חסא. אמרי ליה "חזון בשרא על פום דני" לאביי אמר ליה בסים חמרך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא וחמרא מינך לרבא אמר ליה תקיף חמרך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא למיכל ביה... אמרי ליה "חזינן בר חמרא דקאי איסדן [על ראשנו] ונוער" לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא אמר ליה פטר חמור גהיט [נמחק] מתפילך אמר ליה לדידי חזי לי [תפילין שלי] ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטר חמור [שבדרך כלל לא מכניסין] ודאי גהיט מתפילך...

לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא אמר ליה "חזאי אשיתא [חומה] דנפל" אמר ליה נכסים בלא מצרים קנית. אמר ליה "חזאי אפדנא [ארמון] דאביי דנפל וכסיין [כיסה אותי] אבקה" אמר ליה אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך. אמר ליה "חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא" אמר ליה שמעתתך מבדרן בעלמא... אמר ליה "אקרינן הללא מצראה בחלמא" אמר ליה ניסא מתרחשי לך. הוה קא אזיל בהדיה בארבה אמר [בר הדיא] "בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי?" בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה 'כל החלומות הולכין אחר הפה' אמר רשע בדידך קיימא וצערתן כולי האי...

קם גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורזינא דמלכא [שומר אוצר המלך], ריש טורזינא חזא חלמא אמר ליה "חזאי חלמא דעייל מחטא באצבעתי" אמר ליה הב לי זוזא ולא יהב ליה לא אמר ליה ולא מידי. אמר ליה "חזאי דנפל תכלא [תולעת] בתרתין אצבעתי" אמר ליה הב לי זוזא ולא יהב ליה ולא אמר ליה. אמר ליה "חזאי דנפל תכלא בכולה ידא" אמר ליה נפל תכלא בכולה שיראי. שמעי בי מלכא ואתויה ריש טורזינא קא קטלי ליה אמר להו אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דידיך חרבו שיראי דמלכא...

5. Ibn Ezra to Bereishit 40:8

וכל החלומות הולכים אחר הפה דברי יחיד הם

The view that all dreams follow their interpretation is an individual opinion.

The Prescription: Don't believe them, but honour them

6. Ignore them: Talmud, Berachot 55a

אמר רב חסדא חלמא דלא מפשר כאגרתא דלא מקריא

Rav Chisda said: "A dream which has not been interpreted is like a decree which has not been read."

7. Keep a positive outlook: Talmud, Berachot 55b

אמר רב הונא בר אמי אמר רבי פדת אמר רבי יוחנן הרואה חלום ונפשו עגומה ילך ויפתרנו בפני שלשה. יפתרנו? והאמר רב חסדא חלמא דלא מפשר כאגרתא דלא מקריא! אלא אימא יטיבנו בפני שלשה ליתי תלתא ולימא להו חלמא טבא חזאי ולימרו ליה הנך טבא הוא וטבא ליהוי רחמנא לשוייה לטב שבע זימנין לגזרו עלך מן שמיא דלהוי טבא ויהוי טבא ולימרו שלש הפוכות ושלש פדויות ושלש שלומות

Rav Huna bar Ami cited R' Pedat citing R' Yochanan: ...Tell 3 people that it was really a good dream. Bring 3 people, and say to them, "I saw a good dream," and let them respond, "It is good, it should be good in the future, may Gd make it good! May Heaven decree upon you seven times that it will be good, and it will be good." Then say 3 verses about reversal of mourning, 3 verses about redemption, and 3 verses about peace.

8. Keep a positive outlook: Talmud, Berachot 56b

אמר רבי יהושע בן לוי... הרואה ענבים בחלום ישכים ויאמר כענבים במדבר קודם שיקדמו פסוק אחר ענבמו ענבי רוש... הרואה שופר בחלום ישכים ויאמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול קודם שיקדמו פסוק אחר תקעו שופר בגבעה
R' Yehoshua ben Levi said:...One who sees grapes in a dream should say, "Like grapes in the wilderness," before another verse, "Its grapes are bitter," comes to mind... One who sees a Shofar in a dream should say, "And it will be, on that day, He will blow a great Shofar," before another verse, "Blow the Shofar in Givah," comes to mind.

9. Pray: Talmud, Berachot 55b

האי מאן דחזא חלמא ולא ידע מאי חזא ליקום קמי כהני בעידנא דפרסי ידיהו ולימא הכי רבש"ע אני שלך וחלומותי שלך חלום חלמתי ואיני יודע מה הוא בין שחלמתי אני לעצמי ובין שחלמו לי חבירי ובין שחלמתי על אחרים אם טובים הם חזקם ואמצם כחלומותיו של יוסף ואם צריכים רפואה רפואם כמי מרה על ידי משה רבינו וכמרים מצרעתה וכחזקיה מחליו וכמי יריחו על ידי אלישע וכשם שהפכת קללת בלעם הרשע לברכה כן הפוך כל חלומותי עלי לטובה ומסיים בהדי כהני דעני צבורא אמן ואי לא לימא הכי אדיר במרום שוכן בגבורה אתה שלום ושמך שלום יהי רצון מלפניך שתשים עלינו שלום

One who sees a dream, and doesn't know what he saw, should stand before the Kohanim when they spread out their arms to convey Gd's blessing to the nation, and say: Gd, I am Yours, and my dreams are Yours. I have dreamed a dream, and I don't know what it is, whether I have dreamed about myself, whether others have dreamed about me, or whether I have dreamed about others. If these dreams are good, make them stronger and more powerful, like Joseph's dreams. If they need healing, heal them like the bitter waters healed by Moses, and like Miriam from her *tzaraat*, and like Chizkiyahu from his illness, and like the waters of the Jericho by Elisha. And in the same way that You turned Bilaam's curse into a blessing, so may You reverse all of my dreams about myself to be positive.

And he should complete this prayer as the Kohanim complete theirs, so that the congregation ends up replying "Amen" to him as well. And if he finishes too early, he should add, "Powerful One in Heaven, who dwells in Power, You are Peace and Your Name is Peace, may it be Your will to place Peace upon us."

10. Fast: Talmud, Shabbat 11a

אמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב יפה תענית לחלום כאש לנעורת אמר רב חסדא ובו ביום ואמר רב יוסף אפילו בשבת

Rava bar Machsiya said, citing Rav Chama bar Gurya, who was citing Rav: Fasting is as good for a dream as fire is for flax. Rav Chisda added: That day. Rav Yosef added: Even on Shabbat.